

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESČIO
ĮSTATYMO NR. IX-1007 17 STRAIPSNIO PAKAITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai:

Įstatymo projektą parengti paskatino sezoninių darbuotojų trūkumas žemės ūkio sektoriuje. Pagal dabar galiojančias Gyventojų pajamų įstatymo nuostatas, sezoninius darbuotojus pagal paslaugų kvitų sistemą samdantiems žemdirbiams sudarytos sąlygos mokėti iki 1 750 eurų atlygį per mokestinį laikotarpį, kaip neapmokestinamąsias pajamas. Toks menkas atlyginimas yra nepatrauklus kaimo gyventojams, kurie, deja, nenori ir dirbti pagal darbo sutartį. Žemės ūkio veikla pasižymi sezoniškumu, todėl įprastinės darbo sutartys ne visada yra patraukliausia darbuotojų samdymo forma. Pasiteisinusi sezoninių darbų paslaugų kvitų sistema žemės ūkio sektoriuje sudaro galimybes dirbti tiems žmonėms, kurie neturi ilgalaikio darbo įgūdžių arba nenori dirbti nuolat. Tačiau kylant Neapmokestinamajam pajamų dydžiui, Gyventojų pajamų mokesčio 17 straipsnyje užfiksuotas 1 750 eurų atlygis per metus darosi nebekonkurencingas. Sulyginus atsiskaitymų už darbą pagal paslaugų kvitus lubas su Neapmokestinamuoju pajamų dydžiu, žemdirbiai įgytų galimybių daugiau mokėti sezoniniams darbuotojams. Tikėtina, kad tai leistų sumažinti sezoninių darbuotojų trūkumą žemės ūkyje.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai:

Įstatymo projektą inicijuoja Seimo nariai Giedrius Surplys ir Tomas Tomilinas.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai:

Gyventojų pajamų įstatymo 1 dalies 55 punktas numato, kad neapmokestinamosios pajamos yra: „1 750 eurų Neapmokestinamojo pajamų dydžio per mokestinį laikotarpį neviršijančios pajamos, gautos kaip atlygis teikiant paslaugas pagal paslaugų kvitą, kai šių paslaugų teikimą nustato Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymas“.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama:

Siūloma pakeisti 17 straipsnio 1 dalies 55 punktą ir jį išdėstyti taip:

„55) Neapmokestinamojo pajamų dydžio per mokestinį laikotarpį neviršijančios pajamos, gautos kaip atlygis teikiant paslaugas pagal paslaugų kvitą, kai šių paslaugų teikimą nustato Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymas“.

Prilyginus atlygį už paslaugas pagal paslaugų kvitą žemės ūkyje visam Neapmokestinamajam pajamų dydžiui, būtų sudarytos galimybės įdarbinti daugiau darbuotojų žemės ūkyje; taip pat pakiltų tokių sezoninių darbuotojų gaunamos pajamos.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta:

Kadangi sezoninių žemės ūkio darbuotojų, dirbančių pagal paslaugų kvitą, pajamas siūloma prilyginti Neapmokestinamajam pajamų dydžiui, mokestinių nuostolių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai:

Įtakos kriminogeninei situacijai, korupcijai nenumatoma.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai:

Pakėlus apmokėjimo už sezoninius darbus pagal paslaugų kvitą žemės ūkyje lubas nuo 1 750 eurų iki Neapmokestinamojo pajamų dydžio bus sudarytos palankesnės sąlygos žemdirbiams susirasti reikiamų sezoninių darbuotojų, mokant jiems didesnę atlygį pagal paslaugų kvitus.

Kaip vieną iš sprendimų, ieškant trūkstamų darbuotojų sezoniniams darbams žemės ūkyje, žemdirbiai nuolat taiko darbuotojų iš trečiųjų šalių įsivežimą. Atlikus siūlomą Gyventojų pajamų mokesčio 17 straipsnio pakeitimą, žemdirbiai galėtų mokėti didesnius atlyginimus dirbantiems pagal paslaugų kvitus, ir sezoninis darbas žemės ūkyje taptų patrauklesnis Lietuvos piliečiams.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams:

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios:

Jokių papildomų pakeitimų kituose teisės aktuose atlikti nereikia.

10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka:

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

11. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus:

Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti:

Įstatymui įgyvendinti įgyvendinamųjų teisės aktų nereikia.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais):

Kadangi sezoninių žemės ūkio darbuotojų, dirbančių pagal paslaugų kvitą, pajamas siūloma prilyginti Neapmokestinamajam pajamų dydžiui, mokesčių nuostolių ar darbo rinkos iškraipymų nenumatoma. Pvz., pagal Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymą, vienas asmuo pagal paslaugų kvitą gali dirbti iki 90 dienų per mokesčių laikotarpį. Reiškia, pagal dabartinį Neapmokestinamųjų pajamų dydį, – 4 800 eurų, – tokio asmens dienos darbo užmokestis galėtų siekti 53,33 euro. Dirbant 20 dienų per mėnesį, mėnesio atlyginimas sudarytų 1 066, 67 euro. Už visas per metus Neapmokestinamąjį pajamų dydį viršijančias pajamas, nesvarbu, kokiais sutartiniais santykiais jas gavo, asmuo sumokėtų visus priklausančius mokesčius.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados:

Įstatymo projekto rengimo metu į specialistus dėl vertinimų ir išvadų nesikreipta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis:

Žemės ūkis, sezoninis darbas, sezoninis darbininkas, paslaugų kvitas, kaimas

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai:

Vidutiniškai per metus parduodama 2 700 kvitų knygelių (vienoje knygelėje 50 kvitų). 2015-2019 metų duomenimis per metus vidutiniškai buvo apie 20 tūkst. asmenų, teikusių paslaugas nors 1 dieną.

Teikia
Seimo nariai
Tomilinas, Eugenijus Gentvilas, Kazys Starkevičius

Giedrius Surplys, Tomas